

Prim. dr. FEDOR MARUŠIĆ
(5. 10. 1918. – 23. 01. 2002.)

Rođen je u Arbanasima, u činovničkoj obitelji. Kad je imao dvije godine s roditeljima se preselio u Dubrovnik. Tamo je proveo svoje djetinjstvo, završio osnovnu školu te maturirao na Klasičnoj gimnaziji u Dubrovniku 1938. godine. Na Medicinskom fakultetu u Zagrebu diplomirao je 1949. U bolnici »Braća dr Sobol« u Rijeci završio je liječnički staž i zatim primljen na Ginekološko-porodni odjel iste bolnice. Prim. dr. Viktor Finderle, koji se je proslavio u svijetu svojim vakuum ekstraktorom, upravo je započeo eksperimentalnim radovima oko usavršavanja svog instrumenta, u što je, uz ostale liječnike s odjela, dr. Marušić unio svoj mladenački entuzijizam i stručnu znatiželju.

Bio je veliki pregalac na poslu. U prvim godinama njegova radnog vijeka radio je prosječno 16 sati dnevno. Uz specijalizaciju, istovremeno je radio na Radium odjelu i primjenjivao radium terapiju ginekološkim bolesnicama. Od 1950. vodio je Savjetovalište za trudnice Gradskog narodnog odbora Rijeka, uz kojeg je 1957. osnovao i vodio Centar za kontracepciju. Uz to bio je i konzilijarni liječnik za Ortopedsku bolnicu u Kraljevici, a 1962. predsjednik Komisije za arteficialne abortuse. Godinama je u Primaljskoj školi brinuo o edukaciji budućih medicinskih sestara. Zbog uspjeha u pedagoškom radu postavljen

je 1955. za direktora Primaljske škole u Rijeci. I tu je dužnost obavljao izuzetno savjesno i znalački. Bio je izvrstan predavač vrlo lijepoga zvonkog glasa i uglađenih manira pravog dubrovačkog gospara, koji je plijenio pažnju slušalaca. Tu bi došla do izražaja njegova široka kultura i klasična naobrazba. Tečno je govorio talijanskim književnim jezikom i venecijanskim dijalektom. U časovima odmora često je citirao, u originalu, opsežne pasuse iz Dantea, Boccaccia i Manzoniya i uvijek našao i tumačio povezanost književnosti, životne filozofije i medicine. Bogatstvo njegove duše otkrivalo se u trenucima prijateljskog druženja. Volio je društvo, pjesmu i šalu. S našim se Feđom, kako smo ga od milja zvali, moglo o svemu razgovarati. Svoju nacionalnu pripadnost iskazivao je ponosno i bio neopisivo sretan što je doživio novu Hrvatsku.

U svaku je situaciju unosio malo humora, tako da su i najteže operacije i najveći ginekološki problemi izgledali tako bliski i lako rješivi. Nikad nije podcijenjivao kolege. Uvijek je saslušao njihovo gledište i s njima raspravljao o aktualnoj ginekološkoj problematiki na Odjelu. Kao veliki erudita uvijek je znao na pravi način upućivati i savjetovati mlađe kolege o struci, ali i o životu izvan struke. Tada je djelovao kao otac koji za svaku problematiku zna naći pravo rješenje. Zanosio se dubrovačkom književnošću, dubrovačkim sportom, dubrovačkom muzikom te je i sam pjevao melodije dubrovačkih kantautora. Sa svima je bio potpuno iskren i dobrodušan. Uvijek je govorio odlučno i direktno, branio vlastite, ali i stavove mlađih kolega. U svakoj konfliktnoj situaciji dolazili su do izražaja dosljednost i čvrstina karaktera. Bio je beskompromisni borac za sve što je dobro i plemenito. Bio je vrstan operater pa su njegovom nevjerojatnom manualnom spretnosti svaka poteškoća i komplikacija izgledale daleko lakše onima koji su mu asistirali. Zanimao se za sva ginekološka područja. Ipak najveću pažnju je posvećivao opstetriciji i opstetričkoj preventivi. Posjedovao je izvanrednu sposobnost organiziranja ginekološko opstetričke službe, što je pokazao kada je 1. VII. 1963. prešao na rad u ZZZZ Rijeka i osnovao Dispanzer za žene, te postao njegovim prvim direktorom i tako proveo u djelo dugogodišnja nastojanja riječkih ginekologa. Svoje golemo iskustvo velikodušno je darivao kolegama i pacijenticama, pa bile one najsiromašnije ili na visokim političkim funkcijama.

Bio je vrlo aktivan u prosvjetnom radu sa ženama. Učestvovao je na brojnim stručnim skupovima i na njima iznosio vlastita iskustva i prijedloge o organizaciji izvanbolničke preventivne ginekološko-opstetričke službe. Izabran je 1966. za asistenta na Katedri za ginekologiju Medicinskog fakulteta u Rijeci i za voditelja vježbi u Dispanzeru za žene iz preventivno profilaktičke službe. Time su još više došle do izražaja njegove pedagoške i organizacijske sposobnosti. Odgojio je niz mladih stručnjaka ginekologa, koji su nastavili i kasnije proširili rad na dispanzerskom terapijskom i preventivnom području. Na svoj specifičan način znao je uliti nadu i povjerenje pacijenticama i one su se pod njegovim nadzorom osjećale potpuno sigurne. U svojem radu uvijek je ulagao cijelu svoju ličnost i nastojao da njegov dispanzer bude najbolji. Zato mu je dodijeljen stručni naziv primarius. U zasluženu mirovinu otišao je 1983. ali je i dalje aktivno sudjelovao na skupovima i izletima u okviru Kluba umirovljenih liječnika.

Mada je izlizeo desetine tisuća pacijentica, primarius dr. Marušić je podlegao podmukloj bolesti 23. I. 2002. i pokopan na zagrebačkom groblju Mirogoj. Njegov će se lik vrsnog, oštroumnog i humanog liječnika sačuvati u trajnom sjećanju brojnih pacijentica i generacija njegovih učenika i suradnika. Njegova smrt je veliki gubitak za Rijeku, koja je izgubila nestora izvanbolničke ginekološke službe, za brojne ginekologe, a najviše za njegovu obitelj koju je toliko volio.

Doc. dr. sci. Lovro Mirošević

Prim. dr. STJEPAN ŠKRTIĆ (23. 10. 1923. – 13. 01. 2004.)

Posljednjim ispraćajem prim. dr. Stjepana Škrtića oprostili smo se od dragog prijatelja, cijenjenog kolege i učitelja, vrsna liječnika i nadasve humaniste. Zauvijek je stalo veliko i plemenito srce čovjeka koji je sav svoj život podario uzvišenom zvanju liječnika, posebice porodničara.

Rođen je u Karlovcu 23. listopada 1923. godine. Po završenoj osnovnoj školi i gimnaziji u rodnom gradu, nastavio je školovanje na Medicinskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu. Još u studentskim danima volontirao je u Općoj bolnici Karlovac, a nakon završetka studija, 1955. godine, postaje stalni zaposlenik u karlovačkoj bolnici sve do odlaska u mirovinu 07. 02. 1989. godine. Specijalistički ispit iz ginekologije i opstetricije položio je 20. svibnja 1958. godine u Klinici za ženske bolesti i porode »Petrova«. Obavljao je funkciju voditelja Porodajnog odsjeka i zamjenika šefa Ginekološko-porodajne službe u Medicinskom centru Karlovac. U zvanje »primarius« promoviran je 22. 06. 1971. godine.

Svoje bogato teorijsko i praktičko znanje stavio je u službu zdravstvene zaštite žena i trudnica, utemeljio je moderno porodništvo u Općoj bolnici Karlovac te dispanzersku djelatnost u Dugoj Resi. Znajući da ni jedan aparat ma koliko bio sofisticiran nije savršen, a odabrana metoda dijagnostike ili terapije nije nepogrešiva, oslanjao se na vlastito iskustvo i vještinu u rješavanju najtežih medicinskih problema u ginekologiji i opstetriciji. Bilo je zadivljujuće promatrati kakvom je lakoćom pronalazio rijeku života u zamršenoj delti najtežih bolesti i stanja. Bio je vrstan liječnik, sjajan učitelj, kreativan i uvijek otvoren za uvođenje novih putova u dijagnostici i terapiji. Jednaku pozornost posvećivao je preventivnoj medicini i sekundarnoj zdravstvenoj skrbi žena i trudnica. Osim visokog medicinskog opusa valja spomenuti stručnu publicističku djelatnost i aktivnost u trajnoj edukaciji mlađih kolega i drugog osoblja na odjelu.

Kada bi morali u jednoj rečenici sažeti bogatstvo znanja i vještine koje je prim. Škrtić ugradio u svoje iskustvo zapisali bismo: to je vrhunski doseg muzikalnosti u području medicine.

Živio je tiho i skromno, odan svojoj obitelji i poslu. Čudna je zakonitost koja izvire iz životnog djela, koje ga je stvorilo doajenom i utemeljiteljem moderne opstetricije u karlovačkoj bolnici s visokim državnim i strukovnim priznanjima; ipak ostaje u trajnom sjećanju nebrojenih kojima je podario život ili vratio zdravlje. Za sve učinjeno neka mu je vječna hvala.

Doc. dr. sci. Emil Tuškan